

(Met zulke gegevens kan men maatregelen nemen en nagaan wat er op de peper die nu niet wordt geleverd, te verdienen valt. Als de kosten bekend zijn, kan bepaald worden of het zin heeft drie vaartuigen te zenden. [fol. 809] Het antwoord zal hieronder volgen. Verder is er met klem verzocht er bij de koning op aan te dringen alle vaartuigen te controleren en zo mogelijk de vaart door het nieuwe kanaal te beletten, daar ze daarmee een onderzoek ontlopen. De residenten is ook bevolen om bij het overlijden van een dignitaris na te gaan welke invloed dit op Compagnies belangen zou kunnen hebben. Bij het overlijden van pangeran Rachmat is dat niet geschied. Wat betreft huishoudelijke zaken is het afschrijven van negen slaven, die op 21 augustus waren gevlucht, goedgekeurd, alsmede dat tien lijfeigenen van de Compagnie en 10.000 Spaanse realen die overbodig waren, naar Batavia zijn gezonden. De residenten zijn aangemaand om de jaarlijkse leverantie van 40 pikol peper werkelijk te laten geschieden. [fol. 810] Het verzoek van de eerste resident om het geschenk van de vorst van 5 realen stofgoud zelf te mogen houden, is op grond van artikel 60 van de generale artikel-brief afgewezen. Betreffende schepen en vaartuigen is slechts te melden dat de bark Arend in augustus j.l. naar Bandjarmasin is vertrokken met wat contanten en goederen t.w.v. f 62.351, waaronder 36 kisten opium, die op verzoek van de sultan waren ingekocht. Verder wordt verwezen naar de generale missive van oktober. Bij het briefje dat de Arend begeleidde, was een instructie voor de gezagvoerder Willemsz. gevoegd betreffende de controle van de schepen op de rivier. Een kopie is gevoegd bij de geheime papieren. [fol. 811] In oktober 1766 is de bark Draak met 8 last rijst naar Bandjarmasin vertrokken om de Arend bij het patrouilleren af te lossen. Dit schip kwam 8 december terug met 131.523 lb zwarte, 197½ lb witte peper en 6531 lb tin, waaronder 20 pikol als geschenk van de sultan. De totale lading had een waarde van f 23.578. Inmiddels waren nog brieven van 20 augustus en 10 juni 1766 ontvangen, waarvan de inhoud in de generale missive van oktober is weergegeven. Betreffende inlandse zaken valt te melden dat de koning weigerde om schepen te doorzoeken. Er wordt hevig gesmokkeld en zelfs is er van Mempawah een grote partij tin aangevoerd, die de koning in de jonk wilde overladen. [fol. 812] Door een krachtig protest van resident Willem Adriaan Palm is hij hiervan weerhouden. Op zijn verzoek het tin aan de Compagnie te mogen leveren is niet gereageerd. De schuld van sultan Mohammad Ali uddin Amin ullah van f 3635 en die van Ratu Anum is door levering van opium vereffend. Zelfs werd de schuld van 60 realen, die de sultan nog aan de gerepatrieerde resident Nicolaas Ringholm verschuldigd was, afgelost. Wat de huishoudelijke zaken aangaat is ook 48.000 lb rijst die niet was besteld, terug ontvangen, daar de voorraad per 3 juli 1766 van 26.020 lb genoeg was voor 14 maanden. Daar er nog 44 voorradig waren en er geen manschappen voor waren om ze te dragen, zijn ook 50 uniformen teruggestuurd. In 1765/66 is er 131.751⅘ lb zwarte en 321¼ lb witte peper ingekocht, terwijl de jonken 54.816¼ lb peper afvoerden. Omdat de Bandjarezen een goede oogst voorspelden, verzochten de residenten om contanten en een klein vaartuig of een sloep. [fol. 813] Daar de voorraad geld per eind januari 1766 maar f 48.994 bedroeg, is op 18 juli besloten op de bestelling slechts twee duizend rijksdaalders in Hollandse schellingen te sturen en van het overige af te zien. Die contanten moeten maar gevonden worden uit wat er voor een niet toegestane inkoop van opium betaald werd. De residenten hebben op de bovengenoemde brief van 28 maart 1766 geantwoord dat ze, daar ze de tuinen nooit gezien hadden, niet konden zeggen hoeveel peper uit Pasir en Solok werd gesmokkeld en dat er geen gelegenheid was om Tabanio te bezoeken. De informatie was slechts van horen zeggen, maar omdat de levering van peper verminderde, moet er vandaar wel worden gesmokkeld. Immers, de inlanders klaagden dagelijks dat van hen peper werd afgeperst tegen 2 à 2½ Spaanse reaals. [fol. 814] Hoewel resident Willem Adriaan Palm herhaaldelijk schriftelijk om de leverantie van de jaarlijks bestelde 40 pikol witte peper heeft gevraagd, heeft dat geen succes gehad. Verscheidene andere zaken zijn niet zo belangrijk en daarom gaat men door met de inhoud van de geheime brief van de residenten van 1 november 1766. Wat de inlandse zaken aangaat heeft de sultan kort na het vertrek van de Oranjeboom het tin dat van Mempawah was gesmokkeld, tegen f 35,4,- het pikol afgestaan. Het vlootje van de